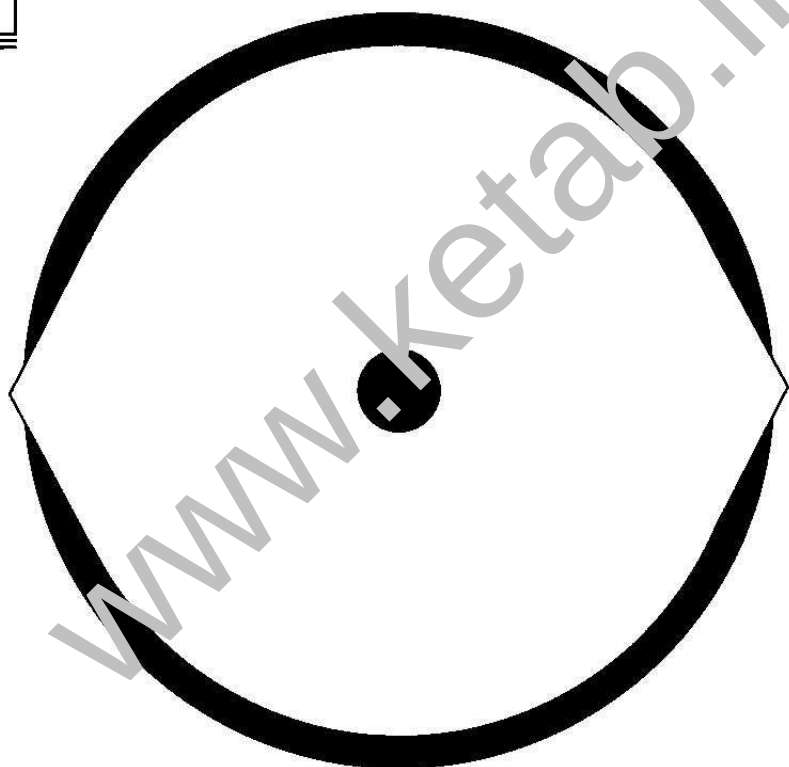
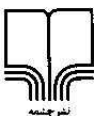

نظریه‌های هنر

از افلاطون تا وینکلمان

(جلد اول)

تصویر: کانون ۲

سرشناسه: باراش، موشه، ۱۳۰۴، م.

Barasch, Moshe

عنوان و نام پدیدآور: نظریه‌های هنر: از افلاطون تا وینکلمان / موشه باراش؛ ترجمه‌ی محمدرضا ابوالقاسمی

مشخصات نشر: تهران، نشر چشمه، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۵۴۸ ص

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۱-۰۶۰۷-۴

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Theories of art: from Plato to Winckelmann, 1985

یادداشت: کتابنامه

موضوع: هنر -- فلسفه

موضوع: Art -- Philosophy

شناسه‌ی افزوده: ابوالقاسمی، محمدرضا، ۱۳۵۸، مترجم

رده‌بندی کنگره: ۷۵

رده‌بندی دیویی: ۷۰۱

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۶۰۰۰۲۰۹

رده‌بندی نشر چشمه: هنر

نظریه‌های هنر
موشه باراش
ترجمه‌ی محمدرضا ابوالقاسمی
(هیئت علمی دانشگاه تهران)

ویراستار: مسعود علیا

مدیر هنری: مجید عباسی

همکاران آماده‌سازی: ناهید شادیده، کیمیا ادریسی

ناظر تولید: میثم باقری

لیتوگرافی: باختر

چاپ: تاجیک

تیراژ: ۷۰۰ نسخه

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۹، تهران

ناظر فنی چاپ: یوسف امیرکیان

چاپ و انتشار محفوظ و مخصوص نشر چشمه است.

بهره‌نماس استفاده از این اثر، مشروط به دریافت اجازه‌ی کتبی ناشر است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۱-۰۶۰۷-۴

دفتر مرکزی نشر چشمه، تهران، کار شم، تقاطع بزرگراه شهید گمنام، کوچه‌ی چهارم، پلاک ۲.
تلفن: ۸۸۳۳۳۶۰۰ — کتاب‌فروشی نشر چشمه، یم‌خان: تهران، خیابان کریم‌خان زند، نش میرزای
شیرازی، شماره‌ی ۱۰۷. تلفن: ۸۸۰۰۷۷۶۶ — کتاب فروشی نشر چشمه، کوروش: تهران، بزرگراه ستاری
شمال، نش خیابان پیامبر مرکزی، مجتمع تجاری ک، طبقه‌ی پنجم، واحد ۴. تلفن: ۴۴۹۷۱۹۸۸ —
کتاب‌فروشی نشر چشمه، آرن: تهران، شهرک قدس (غرب)، بلوار فریدی، نرسیده به بزرگراه نیایش، خیابان
حافظی، نش خیابان فخارمقدم، مجتمع تجاری آرن، بقه‌ی ۲. من: ۷۵۹۳۵۰۸۵ — کتاب‌فروشی
نشر چشمه، بابل: بابل، خیابان شریعتی، روبه‌روی شیرینی‌فروشی بابا. تلفن: ۳۲۴۷۶۵۷۱ (۰۱۱) —
کتاب‌فروشی نشر چشمه، کارگر: تهران، کارگر شمالی، تقاطع بزرگراه امام، ۲. چه‌ی چهارم، پلاک ۲.
تلفن: ۸۸۳۳۳۶۰۰ — کتاب‌فروشی نشر چشمه، پریس: تهران، خیابان باران، گلستان یکم،
مجتمع پریس، طبقه‌ی دوم. تلفن: ۹۱۰۰۱۲۵۸ — کتاب‌فروشی نشر چشمه، دلشادگان: مشهد،
بلوار وکیل آباد، بین وکیل آباد ۱۸ و ۲۰ (بین هفت‌تیر و هنرستان)، پلاک ۳۸۶. تلفن: ۸۶۷۰۰۰ (۰۵۱)

www.cheshmeh.ir

 cheshmehpublication

 cheshmehpublication

تلفن بخش کتاب چشمه: ۷۷۷۸۸۵۰۲

فهرست

۱۱	پیش‌گفتار مترجم
۱۵	مقدمه‌ی چاپ رتلیج (۱۰۰)
۲۹	مقدمه

فصل یک

در این باستان | ۳۷

۳۷	یک. مقدمه
۴۱	دو. فیلسوفان
۴۱	۱. افلاطون
۴۸	۲. ارسطو
۵۴	سه. تعالیم کارگاه‌های هنری
۵۴	۱. کسنوفون
۵۶	۲. پولیکلیتوس
۵۹	۳. کسنوکراتس
۶۵	چهار. مسئله‌ی هنرمند
۶۵	۱. شرایط اجتماعی
۶۸	۲. تحلیل هنرمند
۸۰	پنج. فلوپتین

فصل دو

قرون وسطی | ۹۱

۹۳	یک. شمایل‌شکنی
۱۰۹	دو. قرون وسطای اولیه: غرب
۱۲۲	سه. متون کارگاهی

۱۴۲	چهار. ارزش‌های زیباشناختی در قرون وسطای متأخر
۱۵۵	پنج. فلسفه‌ی مدرّسی

فصل سه

رسانس متقدم | ۱۶۱

۱۶۹	یک. تقلید از طبیعت: ظهور یک مفهوم
۱۷۶	دو. آلبرتی: تولد نظریه‌ی هنری نو
۱۸۵	سه. «تقلید صحیح»: هنر و علم
۱۸۹	چهار. کالبدشناسی
۱۹۲	پنج. ردودارینچی
۲۰۴	شش. دو
۲۱۲	هفت. صحت فرمی: پرسپکتیو

فصل چهار

هنر - و رسانه‌ی هنری: برخی از وجوه رسانس متعالی | ۲۲۷

۲۲۹	یک. پاراگونه
۲۴۱	دو. ظهور هنرمند خلاق
۲۴۱	۱. شرایط اجتماعی
۲۴۸	۲. طبیعت هنرمند
۲۵۶	۳. موهبت خلاقیت
۲۶۱	سه. میکال آنجلو

فصل پنج

رسانس متأخر | ۲۷۳

۲۷۳	یک. نویسندگان جدید و خوانندگان جدید
۲۸۱	دو. فلورانس و رم
۲۸۱	۱. وازاری
۳۰۵	۲. وینچنتسودانتی
۳۱۵	۳. آرمینی
۳۲۲	سه. ونیز
۳۲۴	۱. سرآغاز
۳۳۰	۲. نبرد عشق پولیفیلو در رویا
۳۳۲	۳. نظام نقاشی
۳۴۶	۴. سرآغازهای نقد
۳۴۹	چهار. شمال ایتالیا
۳۵۰	۱. ظهور دست‌نامه‌های شمایل‌نگاری

۳۶۰	۲. لوماتسو: نظام
۳۷۹	۳. لوماتسو: آموزه‌ی سبک‌ها
۳۸۷	پنج. قیام علیه قواعد: واپسین مرحله‌ی نظریه‌ی هنرشناسی
۳۸۷	۱. بوطیقا و فلسفه
۳۹۲	۲. تسوکاری: نظریه‌ی طراحی

فصل شش

کلاسیسیسم و آکادمی ۴۰۳

۴۰۳	یک. بنیادها
۴۰۳	 نهادهای نو
۴۲۹	دو. آکادمی در پاریس: قاعده‌ی قاعده‌ها
۴۲۹	۱. لویرن
۴۳۶	۲. «قوان»
۴۴۶	۳. «ذوق خاص»
۴۵۲	سه. بحران آکادمی
۴۵۲	۱. زمینه
۴۵۷	۲. روزه دوپیل
۴۶۰	۳. «مجادله‌ی رنگ‌بندی»
۴۶۵	۴. مدرنیته
۴۷۲	۵. پوسن گرایان و روبنس گرایان
۴۸۳	یادداشت‌ها
۵۱۵	کتاب‌نامه‌ی توصیفی
۵۲۹	نمایه

پیش‌گفتار مترجم

نظریه‌ی هنر غربی، ای است فاخ‌دامن که هیچ‌ش کناره نیست. هر آن‌چه درباره‌ی هنر و آثار هنری اندیسیدا و نه‌شته و گفته می‌شود ذیل نظریه‌ی هنر می‌گنجد. مباحثی مانند روان‌شناسی هنر، جامعه‌شناسی هنر، نشانه‌شناسی هنر و مانند آن جملگی نظریه‌هایی معطوف به هنرند، بلکه رانمیخته با سایر شاخه‌های معارف بشری. ای بسا مهم‌ترین پرسش این باشد که مزین زیباشناسی و نظریه‌ی هنر را کجا می‌توان ترسیم کرد. زیباشناسی نیز گره هنر را از منظری فلسفی و نظری می‌کاود و می‌پاید، نوشتن مطلبی درباره‌ی آن، را از هر گونه اتمام به تحلیل و تبیین آثار بخصوص هنری ممکن تواند بود و نقد قوه‌ی حکم (۱۷۹۰) کانت نیز مثال اعلای آن است.

اما تکلیف آثار و آفرینش هنری در این میان چه می‌شود؟ این جا است که نظریه‌ی هنر را به خدمت می‌توان گرفت. چه بسیارند متونی تروده از قلم هنرمندان و نویسندگانی که، از یونان باستان تا روزگار حاضر، روال‌ها و رویه‌های کار با مواد و مصالح هنری را شرح می‌دهند و استفاده از ابزارها و فنون هنری را به هنرجویان و هنرمندان می‌آموزند. همچنین بسیارند متونی که برای مخاطبان هنر نوشته شده‌اند و نه از باب مسائل فلسفی، بلکه از دیدگاه تاریخی و تفسیری

آثار هنری را معرفی و معنی کرده‌اند. این دست نوشته‌ها را می‌توان نظریه‌ی هنر به معنای اخص دانست. باراش با کندوکاو در چنین متونی کوشیده است نشان دهد که هنرمندان در دوران‌های گوناگون چگونه به کار خود می‌نگریستند و مخاطبان و منتقدان چگونه آثار هنرهای بصری را تحسین و تمجید می‌کردند. در روایت تاریخی باراش می‌بینیم که گرچه هنر همواره قدر دیده و بر صدر نشسته، هنرمند برای رسیدن به شأنی شریف و شایسته راهی دراز پیموده است.

تسلط بر مدیل نویسنده بر منابع و مراجع مکتوب نظریه‌ی هنر در فرهنگ‌ها و سرزمین‌های گوناگون این کتاب را به راهنمایی خواندنی برای هنرپژوهان مبدل کرده است. شرح خوانایی نویسنده از تحولات رنسانس، این نقطه‌ی عطف تاریخ تمدن بشر، نشان می‌دهد که در هر مرحله از این رویداد بزرگ نظریه‌ی هنر چگونه هم‌پای هنرمندان پیش روی رده‌های جدیدی به بار آورده است. نویسنده، با بررسی مساعی فکری اندیشمندان اومانیست، نقش آنان را در زایش دوباره‌ی فرهنگ اروپایی از دل میراث یونانی رورس روایت می‌کند و با شرح تلاش‌های هنرمندان اندیشه‌ورزی مانند لئوناردو داوینچی نشان می‌دهد که هنر و علم چگونه در رنسانس یکپارچه شدند و کارگاه‌های هنری، آماجگاه‌های علمی مبدل گردیدند. اگر بنا باشد کلیدواژه‌ای برای هنر رنسانس برزینیبی‌تدوید «طراحی» خواهد بود. نظریه‌ی هنر رنسانس طراحی را نقطه‌ی تلاقی ذهن، عین، عقل و احساس، نوآوری و سنت و، به قول وازاری، «پدر» هنرهای بصری می‌داند. میراث رنسانس برای دوران‌های آتی این بود که نشان داد آفرینش و اندیشه، پایه‌ی اساسی کار هنری است که در قالب طراحی آموخته و آزموده می‌شود.

ایتالیا، این «دایه‌ی خرد» و «سرزمین موعود حکمت اومانیستی»، خاستگاه فرهنگ فروزان رنسانس بود. این فرهنگ سپس به سایر مناطق اروپا منتقل شد و، در قرن هفدهم، فرانسه به جای ایتالیا مشعل فرهنگ و هنر را به دست گرفت. گرچه آزمون طبیعت و آزادی هنرمند در عصر کلاسیسیسم دیگر

همچون دوران تابناک رنسانس راهبر و راهنمای هنرمندان نبود، از دل مباحثات هنرمندان و نویسندگان قرن هفدهم مسائل و مفاهیمی سر بر آورد که در نهایت به پیدایش شاخه‌ی جدید فلسفه، یعنی زیباییشناسی، انجامید. از همین رو، آشنایی با این مباحثات و مجادلات به فهم بهتر راه و رسم و روش زیباییشناسی نیز کمک خواهد کرد. گرچه هنرمندان با آکادمیسم میانه‌ی خوبی ندارند و قواعد و قوانین دست‌وپاگیر آن را دامگه‌ی شوریدگی‌های آفرینش هنری می‌دانند، انکار نمی‌توان که آکادمی‌ها در قرن هفدهم نقش مهمی در ترسیم مسیر هنرهای بصری داشتند. طریق‌های بردمیده از دل این نهاد هنری هنوز که هنوز است مهم و تأمل‌برانگیزند.

از دکتر مسعود عل‌اسپاس گزارم که ترجمه را مطالعه کرد و نکات سودمندی را متذکر شد.

گفتمنی است قلاب‌ها را، خال متن افزوده‌ی مترجم و قلاب‌های داخل نقل‌قول‌ها افزوده‌ی نویسنده است.